



## STORTINGET

# Representantforslag 270 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Ingvild Wetrhus Thorsvik, Alfred Jens Bjørlo, Grunde Almeland og André N. Skjelstad

Dokument 8:270 S (2022–2023)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Wetrhus Thorsvik, Alfred Jens Bjørlo, Grunde Almeland og André N. Skjelstad om obligatorisk ID-merking av katter**

Til Stortinget

## Bakgrunn

Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Dette følger også av dyrevelferdsloven. I dag finnes det ca. 50 000 hjemløse katter i Norge. Man ser hvert år eksempler på katter som «dumpes» av eierne, utsettes for vold eller hensettes i hjelpeløs tilstand. ID-merking er et viktig og riktig tiltak for å bedre velferden for familiedyr.

ID-merking av katter er en naturlig del av et ansvarlig dyrehold. Krav til ID-merking av katter gjør at man kan finne igjen eierne til skadde, bortkomne eller døde dyr, og det gjør at man i større grad kan ansvarliggjøre dyreeiere som «kvitter seg» med dyrene sine på en uforvarlig måte. ID-merking vil sannsynligvis også forebygge slik «dumping» av katter. Et krav om obligatorisk merking vil føre til at flere katteeiere vil få økt bevissthet om det ansvaret man påtar seg som dyreeier. Det vil også kunne øke terskelen for å foreta impuls kjøp av dyr.

## Forebygger «dumping» av katter

Ifølge Mattilsynet er det rundt 800 000 katter i Norge, hvorav 50 000 er forvillede og hjemløse. Et stort an-

tall katter dumpes eller kommer bort fra hjemmet sitt hvert år. Dette skjer i særlig stor grad i tilknytning til ferier. Dyrevelferden for hjemløse dyr er som regel svært dårlig. Dette er dyr som ikke får den oppfølgingen, behandlingen for eventuell sykdom og tryggheten som de trenger for å leve gode liv.

ID-merking av katter sørger for at bortkomne katter lettere og raskere kan gjenføres med eier. Dette underbygges også av forskning fra Tsjekia. At eierskap kan avklares raskt, vil også effektivisere hjelpesentrenes og andres arbeid med hjemløse dyr ved at de kan spare ressurser på å lete etter eier før omplassering. I tillegg til dette vil ID-merking forebygge uansvarlig kattehold ved at registrert eier er sporbar. Dette vil kunne føre til færre tilfeller av dumping og vanskjøtsel, siden det eksisterende lovverket kan håndheves mer effektivt.

## Muliggjør politiets håndtering av lovbrudd

Uten ID-merking, som identifiserer familiedyr på individnivå og kobler dyret til en sporbar eier, blir det svært vanskelig for Mattilsynet å forvalte store deler av dyrevelferdsloven og for politiet å håndtere straffbare brudd på dyrevelferdsloven. Også Høyesterett har uttalt at brudd på dyrevelferdsloven kan være vanskelig å oppdage, jf. HR-2016-295-A. Man har sett graverende eksempler på at syke katter settes ut i hjelpeløs tilstand. Nylig ble en person dømt til fengsel for å ha etterlatt syv kattunger i en skog for å dø.

## Styrker dyrevelferden

Dyrevelferdsloven skal gi alle dyr beskyttelse og stadfester at dyr har egenverdi ut over den nytteverdien de har for mennesker. På tross av dette er dyrenes vel-

ferd knyttet opp mot eier. Ingen offentlig instans har det som sin oppgave å ta hånd om hjemløse dyr når de lider. Når man ikke kan identifisere en eier, mister dyret sin juridiske rett til beskyttelse, og dette rammer tusenvis av hjemløse katter. Velferden til disse dyrene er i dag avhengig av at frivillige organisasjoner eller enkeltmennesker tar affære og oppsøker veterinær, betaler for helsetsejkk, vaksinasjon og kastrering og i tillegg sørger for omplassering.

## Andre samfunnsgevinster

ID-merking kan bidra i arbeidet med å identifisere smittsomme sykdommer. I dag er ID-merking av familiedyr uløselig knyttet opp mot veterinærenes diagnoseregister for familiedyr, noe som betyr at dyreeier er med på å finansiere diagnoseregisteret når de ID-merker dyret. Diagnoseregisteret var et viktig verktøy i forbindelse med den dødelige hundediareen i 2019 og for at Miljødirektoratet fikk kjennskap til at ca. 200 katter hadde blitt forgiftet med musegiften alfakloralose. Verken Mattilsynet eller Miljødirektoratet har verktøy for å fange opp slike viktige hendelser. Det er også en tett sammenheng mellom dyre- og menneskehelse, noe covid-19-pandemien tydelig viste.

Ved ID-merking vil det bli lettere å avklare kattens opprinnelsesland. Veterinærforeningen slår fast at det fra et dyre- og folkehelseperspektiv er viktig raskt å få stadfestet opprinnelseslandet ved mistanke om smittsom sykdom som man ikke har her i landet fra før, slik som for eksempel rabies. ID-merking sikrer at det er enkelt å identifisere dyrets opprinnelsesland og unngå at slike sykdommer spres.

## ID-merking i Norge og andre land

I 2022 utredet Mattilsynet behovet for å innføre påbud om identifikasjonsmerking og registrering av alle hunder i Norge. Mattilsynet konkluderte med at det bør innføres obligatorisk ID-merking av hund. Mattilsynet uttaler at kravene skal sikre at hunder kan identifiseres og spores til registrerte eiere, noe som bidrar til god dyrehelse og dyrevelferd. Det er også viktig for at politiet skal kunne håndheve hundeloven på en god måte. En ny forskrift om ID-merking av hund er under arbeid hos Mattilsynet, med frist 1. september.

Sverige har innført obligatorisk ID-merking av katter fra januar 2023. Fra før var det obligatorisk å ID-merke hund i Sverige. Også i Spania, England, Belgia og Frankrike er det krav om ID-merking av hund og katt.

Både Veterinærforeningen, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Dyrebeskyttelsen Norge har tatt til orde for obligatorisk ID-merking av katter.

## Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å innføre obligatorisk ID-merking av katter.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at innføring av obligatorisk ID-merking av hund trer i kraft så fort som mulig.

16. juni 2023

**Ingvild Wetrhus Thorsvik**

**Alfred Jens Bjørlo**

**Grunde Almeland**

**André N. Skjelstad**

